

Міністерство освіти і науки України
Вінницький національний технічний університет

О. В. Мороз, Н. П. Карачина, А. В. Вітюк

**РОЗВИТОК ПРОЦЕСІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ІНВЕСТУВАННЯ
ПІДПРИЄМСТВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО
МАШИНОБУДУВАННЯ**

Монографія

Вінниця
ВНТУ
2018

Замовити цю книгу <https://press.vntu.edu.ua/index.php/vntu/catalog/book/503>

Видавництво Вінницького національного технічного університету

<https://press.vntu.edu.ua/index.php/vntu/catalog>

УДК 330.322:621

М79

Рекомендовано до друку Вченою радою Вінницького національного технічного університету Міністерства освіти і науки України (протокол № 12 від 26.06.2018 р.)

Рецензенти:

Г. Я. Студінська, доктор економічних наук, професор

В. В. Лук'янова, доктор економічних наук, професор

Мороз, О. В.

М79 Розвиток процесів забезпечення інвестування підприємств сільськогосподарського машинобудування : монографія / О. В. Мороз, Н. П. Карачина, А. В. Вітюк. – Вінниця : ВНТУ, 2019. – 184 с.

ISBN 978-966-641-757-5

В монографії запропоновано концептуальний підхід до формування та розвитку інвестування підприємств на основі спрощення процедур і процесів надходження інвестиційних ресурсів. Розроблено методичний підхід оцінювання доцільності та ефективності інвестування напрямів діяльності підприємств сільськогосподарського машинобудування. Розвинуто типологію проблем та особливостей використання методів фінансування залучення інвестиційних ресурсів. Удосконалено нормативно-правову базу здійснення інвестування підприємств.

УДК 330.322:621

ISBN 978-966-641-757-5

© О. В. Мороз, Н. П. Карачина, А. В. Вітюк, 2019

ЗМІСТ

ВСТУП	4
Розділ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ПРОЦЕСІВ ІНВЕСТУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ	6
1.1 Сутність та характеристика процесів забезпечення інвестування підприємств	6
1.2 Процедури забезпечення інвестування підприємств	27
1.3 Методичні аспекти оцінювання інвестування підприємств: варіативність та змістовність	57
Розділ 2 АНАЛІЗУВАННЯ СТАНУ ІНВЕСТУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО МАШИНОБУДУВАННЯ	70
2.1. Інвестиційні умови та проблеми розвитку підприємств сільськогосподарського машинобудування	70
2.2 Сучасні тенденції функціонування машинобудівних підприємств.....	97
2.3. Реалії та перешкоди інвестування підприємств сільськогосподарського машинобудування	108
2.4 Аналізування доцільності та ефективності інвестування підприємств сільськогосподарського машинобудування за розробленим авторським методом	114
Розділ 3 УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО МАШИНОБУДУВАННЯ	127
3.1 Формування передумов активізації інвестиційного розвитку підприємств сільськогосподарського машинобудування	127
3.2 Удосконалення процесів інституційного забезпечення інвестування підприємств	138
3.3 Формування моделі фінансового забезпечення інвестування підприємств сільськогосподарського машинобудування	147
ВИСНОВКИ.....	157
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	160
Додаток А.....	179
Додаток Б	180
Додаток В.....	181
Додаток Г	183

ВСТУП

Становлення економіки України та адаптація її до світового економічного простору потребує нових підходів до оптимізації процесів інвестування, формування, надходження та використання інвестиційних ресурсів тощо. Традиційно зазначені питання залишаються актуальними для базових галузей вітчизняної промисловості, до яких належить і сільськогосподарське машинобудування. Відзначаючи Україну як аграрну державу підкреслимо, що важливе значення для розвитку сільського господарства України як аграрної держави має ефективне технічне оснащення та автоматизація виробництва. Тому сільськогосподарське машинобудування є однією з провідних галузей економіки України загалом.

Підприємства сільськогосподарського машинобудування на сьогодні перебувають переважно у стані тривалої стагнації, у т. ч. через недостатність капіталізації для реалізації можливих інвестиційних проектів, що має негативний системний характер для забезпечення конкурентоспроможності вітчизняного виробництва.

За таких обставин проблема пошуку шляхів підвищення та забезпечення ефективності роботи підприємств сільськогосподарського машинобудування набуває особливої актуальності, стає одним із пріоритетних напрямів розвитку вітчизняної економіки та подальшого її інвестиційного розвитку.

Відтак, без оптимізації процесів забезпечення інвестування активізувати виробництво сільськогосподарської техніки неможливо, бо тільки вдосконалення процедурних складових спроможне забезпечити належне та достатнє інвестування розвитку підприємств сільськогосподарського машинобудування України. В цих умовах необхідне відновлення техніко-технологічного потенціалу підприємств сільськогосподарського машинобудування, їхня модернізація та забезпечення прискореного розвитку, що потребує наукового обґрунтування ефективного інвестиційного процесу. З огляду на зазначене вище, актуалізується необхідність розроблення теоретичних і прикладних положень щодо удосконалення та розвитку процесів забезпечення інвестування підприємств сільськогосподарського машинобудування.

Проблеми розвитку процесів забезпечення інвестиційної діяльності традиційно знаходяться у центрі уваги економічної науки та отри-

мали висвітлення у зарубіжній та вітчизняній економічній літературі. Значний внесок в теорію інвестування зробили такі відомі закордонні вчені-економісти, як М. Марковіць, Ф. Модільяні, М. Мілер, П. Массе, Дж. Кейнс, Д. Хайман, П. Самюелсон та ін. Активний інтерес до розвитку інвестування обумовив значну кількість вітчизняних наукових праць саме з цього питання. Проблеми визначення сутності інвестування та особливостей його здійснення отримали висвітлення такими вітчизняними науковцями як Б. М. Щукін, М. П. Денисенко, В. Г. Федоренко, Ю. Б. Пінчук, О. Є. Кузьмін, Л. М. Борщ та ін. Безпосередньо проблематика розвитку процесів забезпечення інвестування галузі сільськогосподарського машинобудування активно досліджувалася такими вітчизняними економістами: Л. Я. Малюта, О. В. Селезньова, О. В. Болтянський, П. І. Коренюк, Я. К. Білоусько, В. І. Кравчук, Д. М. Кондратюк та ін.

Не зважаючи на важливість теоретико-методологічних, методичних та прикладних здобутків у роботах цих дослідників, процеси забезпечення інвестування підприємств, а також заходи із удосконалення процесів забезпечення інвестування українських підприємств описані фрагментарно. Недостатньо вивченими залишаються також правові аспекти інституційного середовища та способи фінансового забезпечення інвестування.

Монографія характеризується значною теоретичною цінністю, оскільки відображає фундаментальні та концептуальні засади формування та розвитку процесів забезпечення інвестування підприємств сільськогосподарського машинобудування. Водночас практичне значення результатів монографії полягає у можливості їх широкого впровадження у процес інвестування на підприємствах будь-якої промисловості. Використання результатів монографії дозволяє отримати достовірну якісну інформацію про реальні можливості забезпечення ефективності процесу інвестування на підприємствах сільськогосподарського машинобудування на підставі удосконалення прикладних засад щодо активізації інвестування з огляду використання зарубіжного досвіду в контексті українського законодавства.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ПРОЦЕСІВ ІНВЕСТУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ

1.1 Сутність та характеристика процесів забезпечення інвестування підприємств

Зростання економіки України в ринкових умовах неможливе без збалансованої інвестиційної політики держави, яка відіграє вирішальну роль у забезпеченні стабільного розвитку країни. Особливої актуальності набула згадана проблема в умовах необхідності структурної перебудови і перепрофілювання галузей господарства, особливостях зміни власників у процесах роздержавлення і приватизації, поступової інтеграції у світові економічні структури. Успішна реалізація інвестиційної політики є основним чинником загального економічного рівня розвитку держави, що дозволить забезпечити підґрунтя для сталого подальшого економічного зростання, оскільки вона впливає на фундаментальні основи господарської діяльності, економічні і соціальні перетворення, розвиток суспільства в цілому.

Інвестиційна діяльність, зокрема її обсяги та ефективність самого процесу, є одним із найважливіших факторів розвитку в умовах ринку будь-якої економічної ситуації. Звужування можливостей використання пріоритетів екстенсивного економічного розвитку вимагає постійних досліджень факторів прискорення економічної динаміки, адекватних існуючому стану розвитку світової економіки. Численні теоретичні проблеми наукових напрямів інвестиційної діяльності формуються на основі переосмислень теоретичних знань, інтегруючих інвестиційних теорій багатьох поколінь вчених.

Сьогодні питання розширення інвестиційної діяльності в національній економіці в Україні загострюється, адже від кризи потерпають практично усі галузі промисловості. Розглядаючи інвестиційну діяльність як комплекс рятівних дій, логічною є потреба виникнення і функціонування інвестиційної системи, що складається з таких елементів як об'єкти і суб'єкти інвестування, інвестиційні ресурси і джерела їх фінансування, інвестиційний ринок, інвестиційна інфра-

структура, механізми регулювання і управління інвестиційною діяльністю на макро- та мікрорівнях. Актуалізація інвестиційної діяльності викликана необхідністю широкого розвитку підприємницької діяльності і різних форм власності, що потенційно може забезпечити високі темпи зростання суспільного виробництва.

У вітчизняній та закордонній науковій літературі існує низка трактувань поняття «інвестування». Становлення і закріплення терміну «інвестування» в українському науковому товаристві відбулося відносно недавно з моменту набуття державою незалежності та становленням системи приватного підприємництва, осмисленням і введенням в науковий доробок категорії «інвестиції». Втім, зарубіжне тлумачення терміну «інвестування» пояснює його з точки зору придбання цінних паперів (акцій, облігацій) [1, с. 979].

Радянська наукова думка ідентифікувала категорію в руслі її розгляду як синоніма категорії «капітальні вкладення» [2, с. 359]. В будь-якому разі поняття інвестування є надзвичайно широким і його зміст має свої особливості в різних розділах економічної науки та галузях практичної діяльності. Узагальнення вивчення сутності та змістового наповнення таких економічних категорій як «інвестування» та «інвестиційний процес» представлено на рис. 1.1 та рис. 1.2.

Термінологічний аналіз трактування категорії «інвестування», виходячи з наявних умов та факторів впливу, засвідчив існування розрізнених поглядів у думках вчених. Науковці пропонують власні трактування поняття з точки зору різних критеріїв. Низкою дослідників [3, с. 7; 4, с. 19; 5, с. 15] було зацентровано увагу на тлумаченні інвестування як акумуляції або перетворення капіталу. Використання категорії в такому контексті підкреслює сутність процесу, однак залишає поза увагою саму суть терміну та напрямок в якому він використовується. Звертаємо увагу на те, що найбільш повно розкриває, на думку авторів, проблематику категорії «інвестування» позиція запропонована дослідниками Б. М. Сердюком та Г. О. Трутенко. Науковцями зазначається, що інвестування є перш за все нарощенням капіталу.

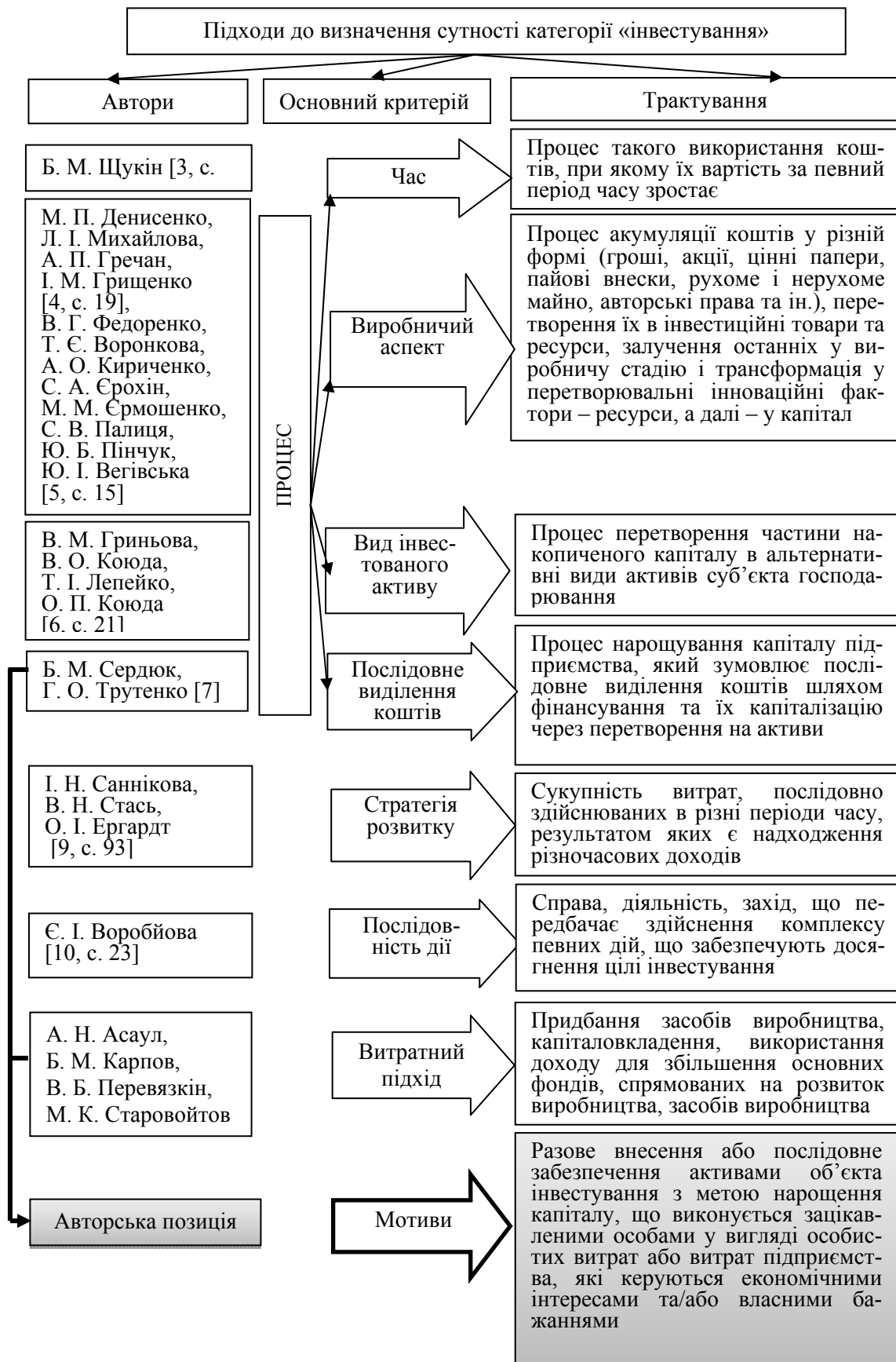

Рисунок 1.1 – Система підходів до визначення сутності категорії «інвестування» (складено автором на основі опрацьованих літературних джерел [3–10])

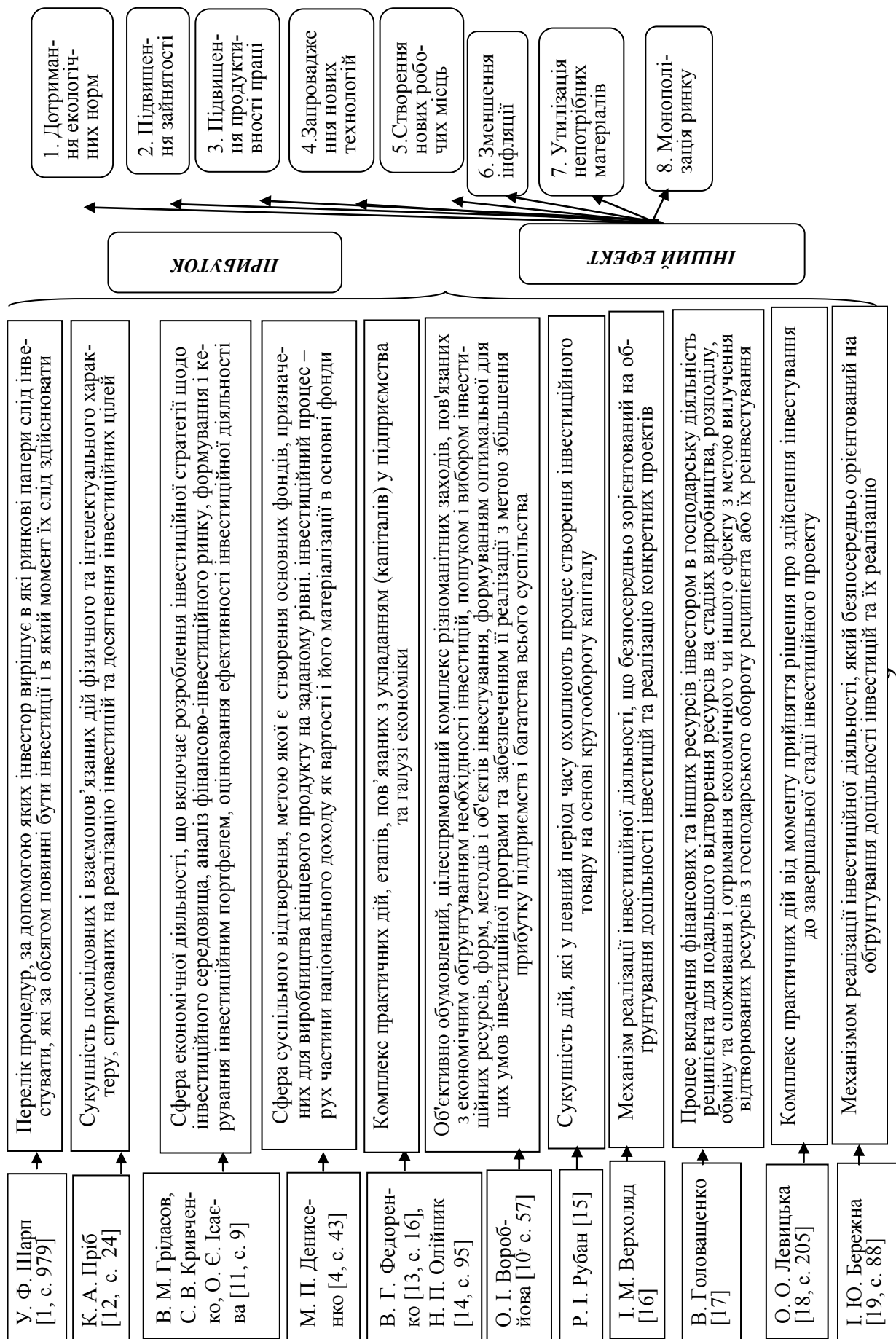

Рисунок 1.2 – Система підходів до визначення сутності категорії «інвестиційний процес» (складено автором на основі опрацьованих літературних джерел [1; 4;10-12; 14-19])

Відповідно такий підхід є переконливим, оскільки відображає основну мету самого процесу вкладень, однак авторами ігнорується розгляд інвестування як можливості одноразового внесення інвестиційних ресурсів, яке може відбуватися як заплановане або як таке, що сталося внаслідок впливу певних факторів. Зазначені аспекти та підходи, виокремлені на рис.1.1, на нашу думку, є важливими та потребують доповнення. Вважаючи найбільш змістовним пояснення Б. М. Сердюка та Г. О. Трутенко [7] інвестування як «...процесу нарощування капіталу підприємства, який зумовлює послідовне виділення коштів шляхом фінансування та їх капіталізацію через перетворення на активи», яке враховує саме пріоритети інвестиційної діяльності, візьмемо його за основу розробки авторської позиції. Проте, резюмуючи певну обмеженість такого розгляду, вважаємо за необхідне його уточнення. Беручи до уваги зазначений підхід та доповнюючи його ознаками часу, суб'єктами, характером власності на інвестиційні ресурси та мотивами інвестування за власним баченням визначаємо інвестування як разове внесення або послідовне забезпечення активами об'єкта інвестування з метою нарощення капіталу, що виконується зацікавленими особами у вигляді особистих витрат або витрат підприємства, які керуються економічними інтересами та/або власними бажаннями.

Розуміння того, що інвестування безпосередньо впливає не тільки на загальну ефективність господарювання і на можливість її зростання в довготривалій перспективі, але й визначає часовий горизонт вкладання коштів, логічним є дослідження вкладення коштів як активного поступового процесу. Різносторонні розробки і теоретичні дослідження, що стосуються окремих аспектів інвестиційних процесів в економіці України, як своєрідного індикатора економічного розвитку країни, є актуальними та виявляють необхідним уточнення трактування категорії «інвестиційний процес». Насамперед відзначимо, що термін «процес» походить від лат. *processus*, що означає проходження, просування вперед, однак сучасний словник іншомовних слів дає його визначення як «послідовної зміни предметів і явищ, що відбувається закономірним порядком або сукупності ряду послідовних дій, спрямованих на досягнення певного результату» [20]. Наведене трактування терміну «процес» та зазначене висвітлення категорії «інвестування» є

термінологічною базою трактування категорії «інвестиційний процес» (рис. 1.2).

Слід відзначити ґрунтовність досліджень науковців, які розглядають інвестиційний процес з позицій багатовекторності. Вочевидь спостерігаються певні неточності у низці синонімічних трактувань. У. Ф. Шарп [1] розглядає інвестиційний процес з точки зору фінансових інвестицій. Такий підхід є доцільним для розвинутих ринків капіталу, хоча й є момент спекуляції. Сукупність поглядів В. М. Грідасова, С. В. Кривченко, О. Є. Ісаєва [11] та О. Воробйової [10], на нашу думку, характеризується охопленням великого пласту інформації – інвестиційної стратегії, інвестиційного середовища, аналізу фінансово-інвестиційного ринку, пошуком і вибором інвестиційних ресурсів, об'єктів інвестування, оцінювання ефективності інвестиційної діяльності. Так, спостерігається зміщення акцентів в сторону аналітичної роботи, хоча освоєння інвестицій вимагає уваги до прикладної реалізації. В той же час О. О. Левицька [18] вносить велику частку узагальнення, визначаючи інвестиційний процес від прийняття рішення про інвестування до завершальної стадії, яка також не визначена – запуск об'єкта чи отримання економічного ефекту. Чимало питань викликає визначення М. П. Денисенка [4], який метою інвестиційного процесу розглядає створення основних фондів. В такому контексті варто скорегувати трактування науковця, адже безпосереднім процесом виготовлення основних фондів займаються виробничі підприємства, відповідно інвестиційний процес передбачає їх залучення до використання. Зосереджуємо увагу на поясненні інвестиційного процесу Р. І. Рубаном [15], який трактує інвестиційний процес як сукупність дій, що охоплюють створення товару. Створення товару є результатом інвестиційного процесу, тому таку позицію вважаємо неправомірною. Автори І. М. Верхогляд [16] та І. Ю. Бережна [19] досить часто до інвестиційного процесу ще зараховують обґрунтування доцільності інвестицій, така позиція є невиправданою, оскільки згадана робота виконується на етапі передінвестиційних досліджень. В той же час цікавими є дослідження категорії з тривалості процесу. В. Головащенко [17] результатом інвестиційного процесу розглядає або вилучення ресурсів або їх реінвестування, тим самим подовжуючи тривалість самого інвестиційного процесу, адже І. М. Верхогляд [16] підкреслює закінчення інвестиційного процесу після реалізації конкретного проек-

ту. Зазначені на рис. 1.2 трактування науковців у кожному разі передбачають послідовні відносини, що виникають в процесі освоєння інвестицій на різних етапах реалізації проекту. В більшості випадків розуміється процес виробництва чи надання певних послуг як поступове проходження економічних, організаційних, громадських, юридичних, морально-етичних та інші етапів управління, на які спрямовуються певні ресурси. Відзначається така особливість інвестиційного процесу як потік ресурсів у поточному періоді з метою збільшення запасу капіталу в майбутньому [21, с. 121–122]. Тобто, при формуванні інвестиційних планів суб'єкти мають справу з деякою глибиною тимчасового горизонту планування, тому що між моментами інвестування й одержанням вигод існує деякий інтервал, що визначає характер і термін інвестування [14, с. 13].

Однак найбільш наближеним до реалій ми вважаємо трактування інвестиційного процесу К. А. Пріб [12], В. Г. Федоренком [13] та Н. П. Олійник [14], які виступають з позиції особи, яка безпосередньо реалізує інвестиції. Підтримуючи їх дослідження, вважаємо за доцільне їх доповнити, відмежувавшись від частки умовності та абстракції, загостривши увагу на питаннях суб'єктів інвестицій, характері вкладень і меті самого вкладення. Відтак, враховуючи зазначені обмеження, авторське розуміння категорії «інвестиційний процес» полягає у розгляді його як послідовного комплексу фізичних та інтелектуальних дій направлених на реалізацію інвестиційного проекту, що супроводжуються матеріальними витратами, які є визначеними у часі та відповідно документально оформлені і спрямовані на досягнення прибутку або іншого бажаного ефекту, які в умовах існування ризику не завжди можуть бути досягнуті.

Глибоко проаналізувавши літературні джерела [1–16] зазначимо, що досить часто науковцями не розрізняються окремо категорії «інвестиційного процесу» та «процесу інвестування», зокрема у низці досліджених джерел, нами не було виявлено виокремлення категорії «процес інвестування», що дозволяє зробити висновок про те, що значна кількість науковців [4–6] трактуючи категорію «інвестування» мають на увазі саме процес. Втім, В. М. Хобтою [23, с. 127] все ж виділяється термін «процесу інвестування». Зокрема, науковцем «процес інвестування» трактується як період часу, протягом якого створюється і функціонує інвестиційний об'єкт та забезпечується досягнення пос-

тавленої мети. Оскільки представлене трактування не заперечує основного підходу до пояснення категорії «інвестування», а лише доповнює тлумачення з точки зору часу, тому авторами підтримуються погляди науковців в ототожненні понять «інвестування» та «процесу інвестування». Таким чином підтримується думка про те, що «процес інвестування» є категорією спорідненою «інвестуванню», що виключає його тотожність з «інвестиційним процесом».

Попередньо досліджені та представлені результати достатньо чітко розділили категорії «інвестування» та «інвестиційний процес», втім залишаються розповсюдженими твердження про подібність та дублювання цих понять із інвестиційною діяльністю. Акцентування уваги зробимо на безпосередній відмінності інвестиційної діяльності як макроекономічного явища, що відзначає рух капіталів та інвестуванні, що відображає освоєння цих капіталів. Звертаємо увагу на те, що інвестиційна діяльність є категорією, що інтегрує в собі різні економічні процеси, які впливають на виробництво, розподіл, обмін та споживання, іншими словами вона є визначником розвитку економічної системи.

З метою виявлення відокремлених детермінантів інвестиційної діяльності, її структурних ознак проведемо термінологічне аналізування категорії «інвестиційна діяльність» (табл. 1.1) з позиції системного аналізу, що відобразить суттєві відмінності між досліджуваними поняттями «інвестування», «інвестиційний процес» та «інвестиційна діяльність».

У більшості проаналізованих джерел [4, 6, 24–26, 28–30] недостатньо приділяється уваги теоретичному поясненню поняття інвестиційної діяльності, а також належному з'ясуванню його сутності. Базуючись в основному на Законі України «Про інвестиційну діяльність» трактування володіють великою мірою узагальнення, що обмежує спроби термінологічного роз'яснення понять «інвестування» та «інвестиційна діяльність». В той же час низкою дослідників, зокрема С. Ю. Шевченко, В. М. Аскінадзі, В. Ф. Максимовою, В. С. Петровим, А. В. Слівінською, Н. Л. Правдюк, О. В. Позняковою, Ю. В. Краснокутською та С. О. Погасій проводиться детальний аналіз категорії «інвестиційна діяльність» із ґрунтовним та всестороннім охопленням її ключових характеристик. Відтак науковці [27, 31–33] розкривають термін як процес, що в свою чергу наближає його до категорії «інвестиційного процесу». Таким чином, простежується відносне ототож-

нення певними науковцями досліджуваних понять, що в деякій мірі підтверджує їх взаємозамінність.

Таблиця 1.1 – Сукупність підходів до трактування категорії «інвестиційна діяльність»

Джерело	Тлумачення
Закон України «Про інвестиційну діяльність» [24]	Сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб і держави щодо реалізації інвестицій
Положення (стандарт) Бухгалтерського обліку 4 "Звіт про рух грошових коштів" [25]	Придбання та реалізація необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів
Є. А. Стефанович [26, с. 61]	Комплекс практичних заходів держави, юридичних і фізичних осіб, направлених на ефективне розміщення інвестиційних ресурсів з метою очікування ефекту
С. Ю. Шевченко [27, с. 10]	Цілеспрямований процес пошуку необхідних інвестиційних ресурсів, вибору ефективних об'єктів інвестування, збалансованої за обраними параметрами інвестиційної програми та забезпечення ефективної їх реалізації
М. П. Денисенко [4, с. 59]	Комплекс заходів і дій фізичних і юридичних осіб, які вкладають свої ресурси (у матеріальній, фінансовій або іншій майновій формі) з метою отримання прибутку
С. В. Герасимова, Л. М. Борщ [28, с. 49]	В загальному значенні це послідовна сукупність дій її суб'єктів (інвесторів і учасників) щодо здійснення інвестицій з метою досягнення стратегічних цілей
В. М. Гриньова, В. О. Коюда, Т. І. Лепейко, О. П. Коюда [6, с. 27], О. Д. Вовчак [29, с. 32], В. Я. Шевчук, П. С. Рогожин [30, с. 8]	Сукупність практичних дій, фізичних, юридичних осіб і держави щодо реалізації інвестицій
В. М. Аскінадзі, В. Ф. Максимова, В. С. Петров [31, с. 11]	Процес, що включає як власне інвестування, так і наступне здійснення інших дій з ціллю отримання від інвестицій прибутку або іншого позитивного (соціального або екологічного) ефекту
А. В. Слівінська, Н. Л. Правдюк [32, с. 198]	Цілеспрямований процес пошуку необхідних інвестиційних ресурсів, вибору ефективних об'єктів інвестування, збалансованої за обраними параметрами інвестиційної програми та забезпечення ефективної їх реалізації
О.В. Познякова, Ю. В. Краснокутська, С. О. Погасій [33, с. 7]	Процес пошуку необхідних інвестиційних ресурсів, вибору ефективних об'єктів (інструментів) інвестування, формування збалансованої за вибраними параметрами інвестиційної програми (інвестиційного портфеля) і забезпечення її реалізації
Б. М. Щукін [3, с. 17]	Процес організації інвестування в реально існуючій країні в умовах господарювання

Вочевидь проаналізовані авторами підходи мають певну достовірність. Переконані, що найбільш коректною та такою, яка має точне змістовне наповнення є позиція Є. А. Стефановича, який зосередив увагу на таких характеристиках як прикладна реалізація, об'єкти, суб'єкти та мета інвестиційної діяльності. Проте, ця позиція, є досить обмеженою і не бере до уваги значимості та вкладу осіб, що безпосередньо займаються інвестуванням, тобто ступеня використання людського фактора як базової частини інвестиційної діяльності. З метою виявлення сутнісного наповнення категорії «інвестиційна діяльність» вважаємо за доцільне представити авторську позицію, яка відображає категорію як систему взаємопослідовних дій інтелектуального та фізичного характеру, спрямовану на реалізацію інвестиційних проектів економічного чи іншого напрямку розвитку при визначеному ступені ризику і невизначеності.

Беручи до уваги сукупність існуючих протиріч та для забезпечення висвітлення взаємозв'язків і взаємообумовленості наведених вище категорій, а відповідно конструктивного та зрозумілого трактування суті категорій «інвестиційної діяльності», «інвестування» та «інвестиційного процесу» звернемося до схематичного зображення їх змісту (рис. 1.3).

Отже, в результаті дослідження виявлено суттєві відмінності у дефініціях категорій «інвестиційний процес», «інвестування» та «інвестиційна діяльність», трактування яких в економічній літературі залишається різноплановим. Виявлено, що інвестування є способом вкладення ресурсів – одноразове надходження чи періодичне, тобто увага зосереджується здебільшого на фінансовій стороні, в той час коли інвестиційний процес передбачає детальний комплекс взаємопослідовних дій, що відображає прикладну сторону освоєння тих ресурсів, які надійшли в процесі інвестування. Відмежовуючи категорію «інвестиційної діяльності» відзначимо високий ступінь її узагальнення, що водночас інтегрує в собі як фінансові, прикладні аспекти вкладення ресурсів, так і сукупність передінвестиційних робіт та робіт, необхідних після введення в експлуатацію об'єкта інвестування. Втім, доцільно підкреслити спільну направленість категорій на зростання капіталу. Водночас, необхідно відзначити, що основне розмежування досліджуваних категорій полягає в тому, що інвестування розглядається з позиції, якщо підприємство – об'єкт інвестиційних ресурсів, а інвестиційна діяльність і інвестиційний процес – підприємство – суб'єкт інвестиційних ресурсів.

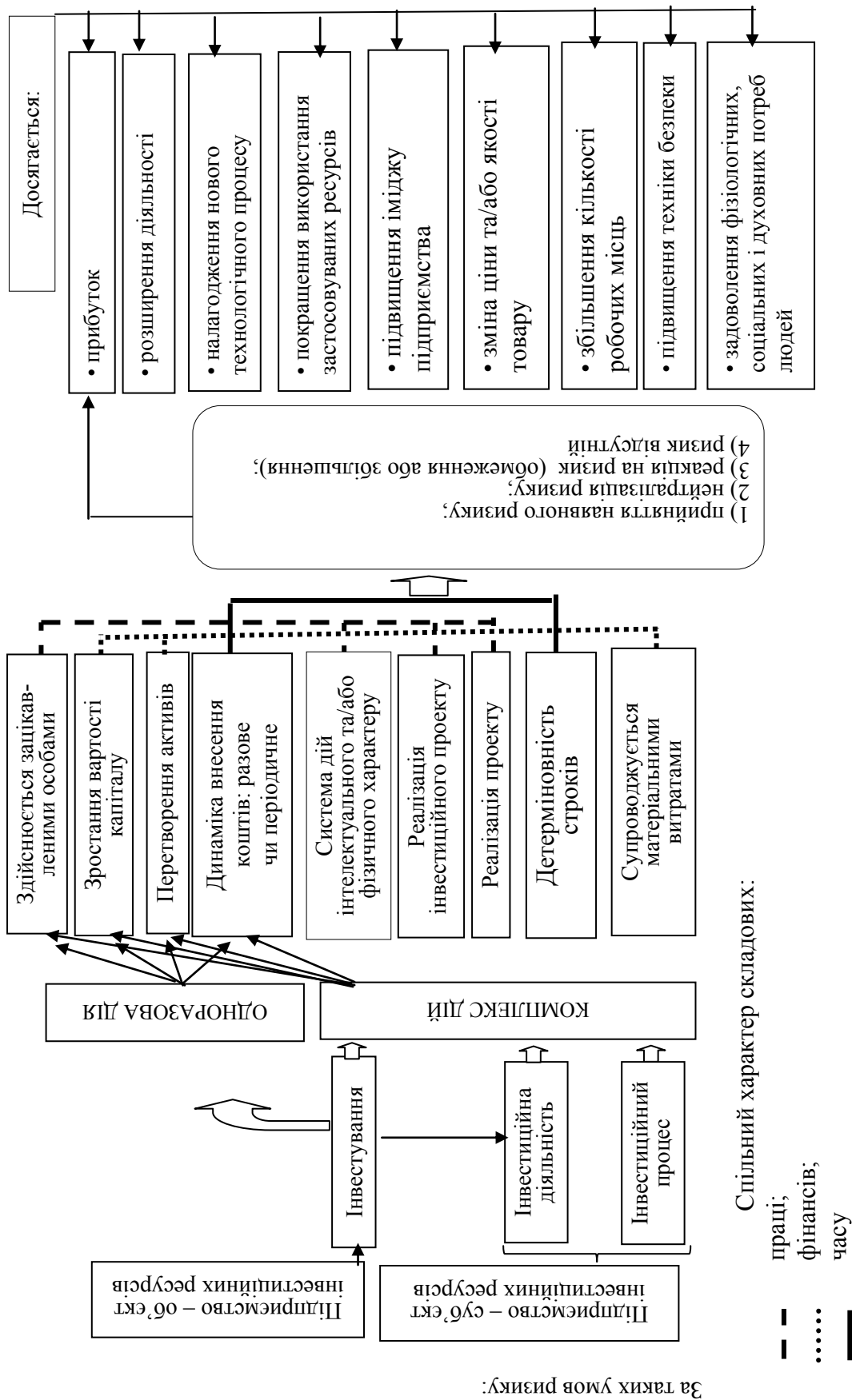

Рисунок 1.3 – Сукупність взаємозв'язків категорій «інвестиційна діяльність», «інвестування», «інвестиційний процес» в контексті суб'єктів господарювання (авторська розробка)

Отже, в результаті дослідження виявлено суттєві відмінності у дефініціях категорій «інвестиційний процес», «інвестування» та «інвестиційна діяльність», трактування яких в економічній літературі залишається різноплановим. Виявлено, що інвестування є способом вкладення ресурсів – одноразове надходження чи періодичне, тобто увага зосереджується здебільшого на фінансовій стороні, в той час коли інвестиційний процес передбачає детальний комплекс взаємопослідовних дій, що відображає прикладну сторону освоєння тих ресурсів, які надійшли в процесі інвестування. Відмежовуючи категорію «інвестиційної діяльності» відзначимо високий ступінь її узагальнення, що водночас інтегрує в собі як фінансові, прикладні аспекти вкладення ресурсів, так і сукупність передінвестиційних робіт та робіт, необхідних після введення в експлуатацію об'єкта інвестування. Втім, доцільно підкреслити спільну направленість категорій на зростання капіталу. Водночас, необхідно відзначити, що основне розмежування досліджуваних категорій полягає в тому, що інвестування розглядається з позиції, якщо підприємство – об'єкт інвестиційних ресурсів, а інвестиційна діяльність і інвестиційний процес – підприємство – суб'єкт інвестиційних ресурсів.

Варто зауважити, що, поряд із дослідженням змістовності наведених категорій (див. рис. 1.3), при розкритті теоретичних засад розвитку процесів забезпечення інвестування підприємств невирішеним є питання трактування категорії «процес інвестування». Відмінності у енциклопедичних формулюваннях та підходах при використанні цієї категорії науковцями, дозволяють зробити висновок про те, що термін «процес» в інвестиційному менеджменті використовують неоднозначно.

Словники стверджують, що цей термін походить від латинського і розкривають значення терміна «процес» у таких варіантах: послідовна зміна станів або явищ, що відбувається закономірно; хід розвитку чогось, плин, перебіг [34, с. 619]; сукупність послідовних дій для досягнення будь-якого результату [35, с. 997]; хід будь-якого явища, послідовна зміна станів, стадій розвитку [36, с. 558]. В юриспруденції під процесом розуміють визначену законом процедуру застосування матеріальних правових норм [37, с. 689]. Поряд з такими твердженнями В. Н. Протасов зазначає, що процес – це форма існування будь-якого явища, що характеризується об'єктивною дійсністю [38, с. 95]. В нау-

ковій літературі також представлено таке трактування: «процес – розвиток певного явища, послідовна зміна стадій, етапів, ступенів, якісно нових форм [39, с. 203]».

Виходячи з такого трактування вважаємо, що процеси забезпечення – це сукупність пов'язаних послідовних або непослідовних дій щодо створення, вдосконалення або підтримання розвитку.

Формалізація процесів забезпечення інвестування може передбачати використання сукупності методів, способів, механізмів, програм чи алгоритмів вирішення існуючих завдань, регламентування яких відрізняються у різних сферах економіки для усіх суб'єктів господарювання.

Оскільки процеси не є самостійною характеристикою, зауважимо існування багатьох видів процесів. На нашу думку, є доцільним виділення процесів, які є характерними для інвестування. Згідно з запропонованим авторським визначення інвестування доцільним є акцентування уваги на прикладній стороні освоєння ресурсів. Така позиція логічно вимагає сукупності зусиль їх забезпечення із такого освоєння ресурсів. Саме тому, важливим є визначення змісту та сутності таких процесів забезпечення інвестування.

Адекватне висвітлення процесів забезпечення інвестування потребує розкриття основних видів такого забезпечення. В першу чергу варто зазначити, що забезпечення інвестування розглядалося багатьма науковцями, втім їх погляди суттєво відрізнялися. Зокрема, О. І. Бланк та Н. М. Гуляєва [40, с. 52] виділяють організаційне та інформаційне забезпечення інвестування. Їх позиція полягає у тлумаченні організаційного забезпечення як «взаємозалежну сукупність внутрішніх структурних служб і підрозділів підприємства, що забезпечують розробку і прийняття управлінських рішень по окремих аспектах його інвестиційної діяльності, і несуть відповідальність за результатами цих рішень». В свою чергу, інформаційне забезпечення розглядається як «процес безперервного цілеспрямованого добору відповідних інформативних показників, що необхідні для здійснення аналізу, планування і формування ефективних оперативних управлінських рішень по всіх аспектах інвестиційної діяльності підприємства». Таким чином підтверджується позиція А. В. Щербар, який наголошує, що інформаційне забезпечення інвестиційної діяльності є підсистемою усього забезпечення компанії, що є системою в межах якої циркулюють дані за до-

помогою комунікацій [41, с. 107]. Проте з позицій інвестування, погоджуємося із трактуванням М. П. Денисенка, А. П. Гречан та М. В. Гаман, які розглядають інформаційне забезпечення як сукупність даних, організацію їх ведення, обробки, збереження і накопичення, пошуку, а також поширення у межах компетенції зацікавленими особами в зручному для них вигляді [42, с. 169].

Частково їх підтримує О. І. Бланк та науковець Ю. М. Правик, який виокремлює лише організаційне забезпечення і трактує його як «сукупність внутрішніх структурних підрозділів, які забезпечують розробку і прийняття управлінських рішень за певними аспектами інвестиційної діяльності підприємства та відповідають за прийняті рішення» [43, с. 46].

З позицій Д. М. Черваньова зазначені види забезпечення є недостатніми, тому дослідник розрізняє правове, фінансове, організаційне та технологічне забезпечення інвестування. Науковець не розрізняє ці види відокремлено, вважаючи, що всі вони взаємопереплітаються на фазі реалізації та впровадження об'єкта інвестування. Усі зазначені чотири види інвестування передбачають підготовку установчих документів щодо юридичного статусу та фізичної бази, фінансову підготовку, вибір організаційної структури управління та придбання і передачу технологій [44, с. 151–152].

О. Є. Кузьмін, С. В. Князь, Н. Г. Георгіаді, Л. Й. Топоровська та Д. К. Зінкевич [45, с. 25–26] у своєму дослідженні звертають увагу на інноваційні процеси та їх види забезпечення. На нашу думку, впровадження інновацій вимагає активного інвестування, отже процеси характерні для впровадження інновацій, будуть реалізуватися у формі забезпечення інвестування. Підхід з погляду зазначеного колективу науковців виділяє процеси формування кадрового потенціалу, процес зниження і усунення ризиків, процес забезпечення матеріальними ресурсами, процес фінансового забезпечення та процес інформаційного забезпечення. Науковцями тлумачиться процес формування кадрового потенціалу через «розроблення системи підготовки та перепідготовки кадрів та забезпечення робочих місць належними умовами праці». Процес зниження і усунення ризиків для учених передбачає вибір і застосування заходів щодо їх зниження або ліквідації. Процес забезпечення матеріальними ресурсами має на меті виявлення необхідної

кількості і якості матеріальних ресурсів та налагодження способу їх доставки. В якості процесу фінансового забезпечення О. Є. Кузьмін, С. В. Князь, Н. Г. Георгіаді, Л. Й. Топоровська та Д. К. Зінкевич вважають систему заходів із вибору джерел фінансування, розробку графіка фінансування та визначення форми фінансування. В свою чергу інформаційне забезпечення передбачає налагодження технічного та програмного забезпечення.

Важливе значення також мають погляди Т. О. Артюх та М. О. Багорки, які зосереджують увагу на маркетинговому забезпеченні підприємства. Маркетингове забезпечення підприємства реалізується через організаційну структуру у вигляді маркетингової служби. Сутнісне наповнення маркетингового забезпечення полягає в існуванні двох складових: опису бізнес-процесів та аналітичного інструментарію. Опис бізнес-процесів визначає перелік і зміст операцій, які в сукупності складають маркетингову діяльність підприємства. Аналітичний інструментарій описує усі процедури маркетингової діяльності підприємства [46, с. 57]. Система маркетингового забезпечення підприємств повинна включати організаційні структури управління маркетингом, інформаційне забезпечення процесу прийняття та обґрунтування управлінських рішень, формування системи досліджень, стратегічне і тактичне планування [47, с. 23]. Втім, таке зосередження уваги на маркетингу у випадку інвестування, на наш погляд, є надмірним, хоча функції маркетингу в реалізації інвестиційних проєктів безумовно є необхідними.

Кожен із поданих підходів є безумовно важливим та змістовним із висвітлюваних авторами позицій. Проте види процесів забезпечення інвестування, їх структура і ступінь важливості у кожному окремому випадку відрізнятимуться. Як вважає О. М. Ковалюк [48, с. 156] структура процесів забезпечення інвестиційного розвитку детермінується структурою інвестиційної системи і типом економічного розвитку, інституціональними властивостями економічної системи. Високий ступінь залежності процесів забезпечення інвестування від особливостей економічної системи в країні відзначає також дослідник І. М. Крейдич, який розглядає інвестиційне забезпечення та якості кількісного і якісного вираження масштабів, структури і характеру обігу у відтворювальному процесі, механізм організації якої повинен сприяти перетворенню грошових потоків у фінансові й здійсненню взає-

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Шарп У. Ф. Инвестиции Investments : университетский ученик / У. Ф. Шарп, Дж. Александер Гордон, Джеффри В. Бейли – М. : Инфра, 2010. – 1028 с.
2. Экономическая энциклопедия. Политическая экономия / Гл. ред. А. М. Румянцев. – М., 1972. – 745 с.
3. Щукін Б. М. Інвестування / Б. М. Щукін. – К. : МАУП, 2004. – 216 с.
4. Денисенко М. П. Основи інвестиційної діяльності : підручник для студентів вищих навчальних закладів / М. П. Денисенко. – К. : Алерта, 2003. – 338 с.
5. Інвестування / [В. Г. Федоренко, М. П. Денисенко, Т. Є. Воронкова та ін.] ; за ред. В. Г. Федоренка, М. П. Денисенка. – К. : Алерта, 2012. – 272 с.
6. Інвестування / В. М. Гриньова, В. О. Коюда, Т. І. Лепейко, О. П. Коюда. – К. : Знання, 2008. – 452 с.
7. Сердюк Б. М. Капітал підприємства [Електронний ресурс] / Б. М. Сердюк, Г. О. Трутенко // Науковий вісник НТУУ «КПІ». – Режим доступу: <http://economu.kpi.ua/uk/node/185> – Назва з титул. екрана.
8. Модернизация экономики на основе технологических инноваций [Електронний ресурс] / [А. Н. Асаул, Б. М. Карпов, В. Б. Перевязкин, М. К. Старовойтов]. – СПб : АНО ИПЭВ, 2008. – 606 с. – Режим доступу: http://www.aup.ru/books/m5/5_1.htm. – Назва з титул. екрана.
9. Санникова И. Н. Комплексный экономический анализ : учеб. пособие / И. Н. Санникова, В. Н. Стась, О. И. Эргардт. – Барнаул, 2003. – 168 с.
10. Воробьева Е. И. Инвестиционный процесс в экономике Украины: теоретический аспект проблемы / Е. И. Воробьева // Экономика и управление. – 2005. – № 2–3. – С. 56–60.
11. Грідасов В. М. Інвестування : навч. посіб. / В. М. Грідасов, С. В. Кривченко, О. Є. Ісаєва. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 164 с.
12. Пріб К. А. Інвестування : навч. посіб. для дистанційного навчання / за наук. ред. М. Ю. Коденської. – К. : Університет «Україна», 2007. – 259 с.
13. Федоренко В. Г. Інвестування : підруч. / В. Г. Федоренко. – К. : Алерта, 2006. – 443 с.
14. Олійник Н. П. Сутність та стадії інвестиційного процесу / Н. П. Олійник // Інноваційна економіка. – 2009. – № 4. – С. 95–98.

15. Рубан Р. І. Теоретичний аспект інвестиційного процесу [Електронний ресурс] / Р. І. Рубан. – Режим доступу до ресурсу: http://www.rusnauka.com/24_SVMN_2008/Economics/27042.doc.htm.

16. Верхоляд І. М. Інвестиційний механізм підприємства: принципи, побудови, складові та особливості реалізації [Електронний ресурс] / І. М. Верхоляд // Економічний вісник НТУУ «КПІ». – Режим доступу: <http://economy.kpi.ua/uk/taxonomy/term/850>. – Назва з титул. екрана.

17. Головащенко В. Современная концепция регулирования и исследования процесса инвестирования [Електронний ресурс] / В. Головащенко. – Режим доступу: <http://8cent-emails.com/sovremennaja-koncersija-regulirovanija-issledovanija-processa-investirovanija/>. – Назва з титул. екрана.

18. Левицька О. О. Інвестиційний процес як основа інвестиційної діяльності: концептуальні ознаки, етапи та стадії, характеристика його суб'єктів та об'єктів / О. О. Левицька // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економіка. – 2007. – Вип. 4 (40). – С. 204–213.

19. Бережна І. Ю. Поняття та роль інвестиційної діяльності та інвестиційного процесу на сучасному етапі економічного розвитку / І. Ю. Бережна // Науковий вісник ЧДДЕУ. – 2011. – № 1 (9). – С. 86–92.

20. Словник іншомовних слів / [уклад. О. С. Мельничук]. – К. : Головна редакція української радянської енциклопедії Академії наук Української РСР, 1974. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://supermodern.narod.ru/slovnyk_meln/slova/pe.htm – Назва з титул. екрана.

21. Войнаренко М. П. Інвестиційна діяльність як важливий елемент в системі управління / М. Войнаренко, Л. Бушовська // VI Ukrainian-Polish Scientific Dialogues : Conference Proceedings. International Scientific Conference, 21–24 October 2015, Khmelnytsky (Ukraine). – Yaremsha : Khmelnytsky National University, 2015. – 169 p. – С. 121–122.

22. Удалих О. О. Управління інвестиційною діяльністю промислового підприємства / О. О. Удалих. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 292 с.

23. Хобта В. М. Управління інвестиціями : навчальний посібник / В. М. Хобта. – Донецьк, 2009. – 448 с.

24. Закон України «Про інвестиційну діяльність» №1560-ХІІ від 18 вересня 1991 року. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>. – Назва з титул. екрана.

25. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 «Звіт про рух грошових коштів». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=z0398-99>.

26. Стефанович Є. А. Інвестиційна діяльність як економічне явище / Є. А. Стефанович // Інвестиції: практика та досвід. – 2010. – № 11. – С. 60–64.

27. Шевченко С. Ю. Економічна сутність інвестицій та інвестиційної діяльності / С. Ю. Шевченко // Інвестиції: практика та досвід. – 2010. – № 1. – С. 7–10.

28. Борщ Л. М. Інвестування: теорія та практика : навч. посіб. / Л. М. Борщ, С. В. Герасимова. – К. : Знання, 2007. – 685 с.

29. Вовчак О. Д. Інвестування : навч. посіб. / О. Д. Вовчак. – Львів : Новий світ-2000, 2006. – 544 с.

30. Шевчук В. Я. Основи інвестиційної діяльності / В. Я. Шевчук, П. С. Рогожин. – К. : Генеза, 1997. – 384 с.

31. Аскинадзи В. М. Инвестиционное дело : учеб. / В. М. Аскинадзи, В. Ф. Максимова, В. С. Петров. – М. : Маркет ДС, 2010. – 512 с.

32. Правдюк Н. Л. Сутність інвестиційної діяльності: роль та значення інвестицій / Н. Л. Правдюк, А. В. Слівінська // Вісник Запорізького національного університету. – 2010. – № 2(6). – С. 195–198.

33. Погасій С. О. Інвестиційний менеджмент (в прикладах і завданнях) : навч. посіб. / С. О. Погасій, О. В. Познякова, Ю. В. Краснокутська ; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х. : ХНАМГ, 2009. – 337 с.

34. Новий словник іншомовних слів / укл. і перед. О. М. Сліпущко. – К. : Аконіт, 2007. – 456 с.

35. Великий тлумачний словник сучасної української мови / [уклад. і голов. ред. Т. В. Бусел]. – К. ; Ірпінь : Перун, 2002. – 547 с.

36. Основин В. С. Государственное право / В. С. Основин // Процессуальные нормы и отношения в советском праве и в непроцессуальных отраслях ; под. ред. И. А. Галагана. – Воронеж, 1985. – 187 с.

37. Юридична енциклопедія : в 6 т. / редкол. : Ю. С. Шемшученко [та ін.]. – К. : Укр. енцикл., 2003 – 1056 с.

38. Протасов В. Н. О насущной потребности в новой учебной дисциплине – «Общей теории процессуального права» / В. Н. Протасов // Государство и право. – 2003. – № 12. – С. 14–15.

39. Економічний словник-довідник : довідникове видання / Ред. С. В. Мочерний. – К. : Феміна, 1995. – 368 с.

40. Бланк І. О. Інвестиційний менеджмент : підручник / І. О. Бланк, Н. М. Гуляєва. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2003. – 398 с.
41. Щербар А. В. Інвестиційне забезпечення інвестиційної діяльності на підприємстві / А. В. Щербар // Актуальні проблеми економіки. – 2006. – № 3 (57). – С 103–107.
42. Провайдинг інновацій : підручник / М. П. Денисенко, А. П. Гречан, М. В. Гаман та ін. ; за ред. М. П. Денисенка. – К. : Професіонал, 2008. – 448 с.
43. Правик Ю. М. Інвестиційний менеджмент : навч. посіб / Ю. М. Правик. – К. : Знання, 2007. – 431 с.
44. Черваньов Д. М. Менеджмент інвестиційної діяльності підприємств : навч. посіб. / Д. М. Черваньов. – К. : Знання-Прес, 2003. – 622 с.
45. Князь С. В. Інноваційний менеджмент: статико-динамічна візуалізації / С. В. Князь, Н. Г. Георгіаді, Л. Й. Топоровська, Д. К. Зінкевич ; за ред. О. Є. Кузьміна. – 2-ге вид., перероб. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2011. – 212 с.
46. Артюх Т. О. Маркетингові аспекти забезпечення діяльності сільськогосподарських підприємств – виробників овочевої продукції / Т. О. Артюх // Агросвіт. – 2010. – № 6. – С. 57–60.
47. Багорка М. О. Маркетингове забезпечення функціонування фермерських господарств / М. О. Багорка, І. А. Білоткач // Агросвіт. – 2010. – № 21. – С. 18–23.
48. Ковалюк О. М. Новаторське дослідження з проблем ресурсного забезпечення інвестиційної діяльності в Україні / О. М. Ковалюк // Фінанси України. – 2006. – № 3. – С. 154–156.
49. Крейдич І. М. Систематизація джерел забезпечення формування інвестиційної політики / І. М. Крейдич // Інвестиції: практика та досвід. – 2008. – № 18. – С. 10–13.
50. Олійник Д. І. Інвестиційне забезпечення сталого розвитку телекомунікаційної галузі в Україні : дис. ... доктора економ. наук : 08.07.04 / Д. І. Олійник ; Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій. – К., 2006. – 357 с.
51. Політова І. В. Визначення напрямів удосконалення системи забезпечення інвестиційної діяльності в сфері телекомунікацій / І. В. Політова // Інвестиції: практика та досвід. – 2009. – № 17. – С. 16–20.
52. Тофтул М. Г. Логіка / М. Г. Тофтул. – К. : Академія, 1999. – 336 с.

53. Башнянин Г. І. Державне регулювання структурних зрушень в інвестиційній діяльності економіки України / Г. І. Башнянин, С. В. Васильчак. – Львів : Сполом, 2012. – 182 с.

54. Ступень М. Уточнення понятійно-категоріального апарату інституційного забезпечення інвестиційної діяльності лісового сектора економіки / М. Ступень, Б. Шумлянський // Економіст: науково-практичний журнал. – 2015. – № 1. – С. 27–29.

55. Косенко А. В. Нормативно-правовий механізм державного регулювання інвестиційних потоків в Україні [Електронний ресурс] / А. В. Косенко // Економіка будівництва і міського господарства. – Режим доступу: http://donnasa.edu.ua/publish_house/journals/esgh/2013-2/10_Kosenko.pdf.

56. Скибінський О. С. Система управління інвестиційним портфелем підприємства / О. С. Скибінський, Л. О. Саталкіна // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку». – 2013. – № 769. – С. 287–295.

57. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність : навчальний посібник / Т. В. Майорова. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 376 с.

58. Карачина Н. П. Комплексний підхід до аналізу проблем інвестування в Україні / Н. П. Карачина, А. В. Вітюк // Формування ринкових відносин в Україні. – № 6. – 2011. – С. 95–98.

59. Большой юридический словарь / под ред. А. Я. Сухарева, В. Д. Зорькина, В. Е. Крутских. – М. : Инфра-М, 1999. – 790 с.

60. Ожегов С. И. Словарь русского языка : 70 000 слов / под ред. Н. Ю. Шведовой; АН СССР, Ин-т русского яз. – М. : Рус. яз., 1989. – 924 с.

61. Новий тлумачний словник української мови : в 3 т. / укл. В. Яременко, О. Сліпушко. – К., 2003. – Т. 3. – 864 с.

62. Лайко О. Інвестиційний процес в Україні: проблеми сучасності та перспективи майбутнього / О. Лайко. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ua-ekonomist.com/195-nvesticyniy-proces-v-ukrayin-problemi-suchasnost-ta-perspektivi-maybutnogo.html>.

63. Вітюк А. В. Диспропорції та суперечності розвитку підприємств сільськогосподарського машинобудування та сільського господарства / А. В. Вітюк // Вісник Вінницького політехнічного інституту. – 2015. – № 6. – С. 30–34.

64. Постанова Національного банку України № 492 від 12.11.2003 «Про затвердження Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах». – [Елект-

ронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1172-03>.

65. Лист Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва «Про статутний фонд товариства з обмеженою відповідальністю» № 6279 від 14.09.2004 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ua-info.biz/legal/basejt/ua-amwzat.htm>.

66. Внесок до статутного капіталу: види та порядок внесення. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://buhgalter.com.ua/articles/details/357158/>.

67. Цивільний кодекс України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15/page17>.

68. Тверезенко О. Майнові права інтелектуальної власності як внесок до статутного капіталу господарського товариства [Електронний ресурс] / О. Тверезенко // Теорія і практика інтелектуальної власності. – 2009. – № 6. – Режим доступу: <http://www.ndiiv.org.ua/library/view-maynovi-prava-intelektualnoji-vlasnosti-jak-vnesok-do-statutnoho-kapitalu-hospodarskoho-tovarystva.html?action=print>.

69. Давиденко О. Вимоги до збільшення статутного капіталу господарського товариства учасником-фізичною особою за рахунок майнових прав інтелектуальної власності, а саме Патентів (деклараційних патентів) на винаходи, корисні моделі / О. Давиденко. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ug.com.ua/rus/articles?iid=94>.

70. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національного стандарту № 4 «Оцінка майнових прав інтелектуальної власності» № 1185 від 3 жовтня 2007 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1185-2007-p>.

71. Веретюк К. В. Методи оцінки вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності [Електронний ресурс] / К. В. Веретюк. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/34_NIEK_2010/Pravo/75294.doc.htm/.

72. Меренков О. В. Методика оцінки об'єктів інтелектуальної власності: практичний аспект [Електронний ресурс] / О. В. Меренков. – Режим доступу: <http://magazine.faaaf.org.ua/content/view/94/35/>.

73. Хворост О. О. Особливості оцінки прав інтелектуальної власності в Україні [Електронний ресурс] / О. О. Хворост. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=312>.

74. Чомахашвілі О. Особливості використання об'єктів інтелектуальної власності на підприємствах [Електронний ресурс] / О. Чомахашвілі // Юстиніан. – Режим доступу: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=2135>.

75. Закон України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2658-14>.

76. Закон України «Про господарські товариства» №1576-ХІІ від 19 вересня 1991 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>.

77. Солошенко Л. Передаємо до статутного капіталу майнові права [Електронний ресурс] / Л. Солошенко. – Режим доступу: <http://www.nibu.factor.ua/ukr/find/doc.html?id=29408>.

78. Перелік документів дозвільного характеру в Україні, передбаченими законами України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.vlasnasprava.info.ua/dozvil/zakon.html?_m=publications&_t=rec&id=6947.

79. Як підтвердити внесок до статутного капіталу? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uroffice.biz.ua/content/yak-pidtvverditivnesok-do-statutnogo-kapitalu>.

80. Реєстрація ТОВ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://profit-consul.com/ua/registraciya-ooo/>.

81. Стойко О. Я. Банківські операції / О. Я. Стойко. – К. : Лібра, 2000. – 252 с.

82. Золотухін О. Формування статутного капіталу юридичної особи – відображення в бухгалтерському обліку / О. Золотухін // Вісник податкової служби України. – 2009. – № 31 (555). – С. 41.

83. Гарагонич О. Що може бути вкладами до статутного капіталу ТОВ? [Електронний ресурс] / О. Гарагонич. – 2009. – № 6. – Режим доступу: <http://bnc.in.ua/korporativne-pravo/scho-mozhe-buti-vkladami-do-statutnogo-kapitalu-tov/>.

84. Методичні рекомендації з розробки бізнес-планів інвестиційних проєктів. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://in.ukrproject.gov.ua/index.php?get=55&law_id=372. – Назва з титул. екрана.

85. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01>.

86. При внесенні акцій до статутного фонду не потрібно укладати окремий договір купівлі-продажу цінних паперів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dtk.com.ua/show/2cid05025.html>. – Назва з титул. екрана.

87. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

88. Передача прав и запрещение перепродажи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.issa.ru/info/contract/contract_22.html.

89. Постанова Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2011 р. № 466 «Деякі питання виконання підготовчих і будівельних робіт» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/466-2011-%D0%BF>.

90. Постанова Кабінету Міністрів України від 11 липня 2012 р. № 653 «Про внесення змін до Порядку виконання підготовчих робіт і Порядку виконання будівельних робіт» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/653-2012-%D0%BF/paran11#n11>.

91. Отримання дозволу на будівництво в Києві та області. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://dbn.at.ua/news/otrimannja_dozvolu_na_b.

92. Правила введення в роботу технічно переоснащених або замінених складових частин об'єктів діючих електричних мереж напруженням від 0,38 кВТ до 110 (150) кВТ. – С. 9–13.

93. Лист Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку № 10/04/4194. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.zakon-inormativ.info/index.php/component/lica/?href=0&view=text&base=1&id=346945&menu=478965>. – Назва з титул. екрана.

94. Фролова Г. І. Перспективи інвестиційно-інноваційних процесів у системі регіонального розвитку / Г. І. Фролова // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2011. – № 3 (15). – С. 110–114.

95. Долішній М. І. Актуальні завдання інтенсифікації соціально-економічного розвитку регіонів України / М. І. Долішній // Регіональна економіка. – 2005. – № 2. – С. 7–14.

96. Закон України Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/755-15/page4>.

97. Кількість суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

98. «По своїй суті функція реєстрації є універсальною і не підлягає передачі місцевому самоврядуванню» [Електронний ресурс] / Джаба Ебаноїдзе. – Режим доступу: <http://yur-gazeta.com/interview/-po-svoyiy-suti-funkciya-reestraciyi-e-universalnoyu-i-ne-pidlyagae-peredachi-miscevomu-samovryaduva.html>.

99. Лариса Кириченко. Зміни в законодавстві у сфері реєстрації бізнесу та нерухомості [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uteka.ua/ua/publication/Izmeneniya-v-zakonodatelstve-v-sfere-registracii-biznesa-i-nedvizhimosti>

100. Entrepreneurship in Georgia. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.geostat.ge/cms/site_images/_files/georgian/mecarmeoba-2009.pdf.

101. Entrepreneurship in Georgia [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://geostat.ge/cms/site_images/_files/georgian/mewarmeoba_2012.pdf.

102. Entrepreneurship in Georgia. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.geostat.ge/cms/site_images/_files/georgian/Mewarmeoba%20sakqrtveloshi%202015.pdf.

103. Количество субъектов малого и среднего предпринимательства в региональном разрезе [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.economy.gov.by/ru/small_business/iam-on-development-of-small-business-in-rb/kol-vo_subyektov_malogo_i_srednego_predprinimatel_v_regionalnom_razreze.

104. Объем производства продукции (работ, услуг) по видам экономической деятельности, фактически осуществляемым организациями Республики Беларусь [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.belstat.gov.by/ofitsialnaya-statistika/realny-sector-ekonomiki/maloe-predprinimatelstvo/godovye/obem-proizvodstva-produktsii-rabot-uslug-po-vidam-ekonomicheskoy-deyatelnosti-fakticheski-osushchestv/>

105. Financial statistics of enterprises [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.stat.ee/financial-statistics-of-enterprises>.

106. Воробйова К. С. Проблема бюджетного фінансування інвестиційних процесів / К. С. Воробйова // Збірка матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференція студентів і молодих вчених «Сучасні проблеми управління інвестиційною діяльністю»: збірка матеріалів. – Донецьк: ДонНТУ, 2010. – С. 259–262.

107. Скрипник О. О. Напрями бюджетного фінансування у аграрну сферу економіки / О. О. Скрипник // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. – 2011. – Випуск 2 (Т.1). – С. 272–276.

108. Санжеревська І. Сучасні інформаційні технології на службі податківців: прогнозно-аналітична складова у реалізації стратегії реформування ДПС України / І. Санжеревська // Вісник податкової служби України. – 2012. – № 46. – С. 54–55.

109. Порядок розроблення інвестиційного проекту, для реалізації якого може надаватися державна підтримка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1309-12>.

110. Постанова Кабінету Міністрів № 860 від 13 вересня 2010 р. Питання підготовки та відбору інвестиційних проектів, для реалізації яких у реальному секторі економіки надається державна підтримка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/860-2010-%D0%BF>.

111. Запатріна І. В. Розвиток системи державного капітального інвестування в Україні / І. В. Запатріна // Фінанси України. – 2009. – № 4. – С. 53–64.

112. Карачина Н. П. Розвиток інвестиційних процесів як фактор зростання машинобудівної галузі [Електронний ресурс] / Н. П. Карачина, А. В. Вітюк // Ефективна економіка. – 2011. – № 7. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/index.php>.

113. Карачина Н. П. Комплексне дослідження розвитку машинобудівних підприємств Вінницької області / Н. П. Карачина, А. В. Вітюк, І. Ф. Острий // Збірник наукових праць Черкаського технологічного університету. – 2011. – № 28, ч. III. – С. 73–80.

114. Фінанси підприємств : підруч. / за ред. А. М. Поддерьогіна. – 2-ге вид. перероб. та доп. – К. : КНЕУ, 1999. – 384 с.

115. Мілай А. О. Кредитно-розрахункові операції : навч. посіб. / А. О. Мілай. – К. : МАУП, 2004. – 204 с.

116. Стойко О. Я. Банківські операції / О. Я. Стойко. – К. : Лібра, 2010. – 263 с.

117. Закон України «Про фінансовий лізинг» № 723/97-ВР від 16.12.1997р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/723/97-vr>.

118. Никоненко А. Договір фінансового лізингу: законодавче регулювання і деякі практичні аспекти укладання [Електронний ресурс] / А. Никоненко // Юстініан. – Режим доступу: <http://justinian.com.ua/article.php?id=3857>.

119. Лісовська Н. Фінансово-економічна сутність лізингової діяльності / Н. Лісовська // Вісник КНТЕУ. – 2010. – № 1. – С. 92–101.

120. Корінев В. Л. Механізм формування лізингової угоди / В. Л. Корінев // Вісник Запорізького національного університету. – 2010. – № 4. – С. 247–254.

121. Яновський О. К. Лізинг як форма підприємницької діяльності / О. К. Яновський // Економіка України. – 2004. – № 2. – С. 90–91.

122. Карачина Н. П. Теоретичні підходи до аналізування та оцінювання інвестиційних проектів / Н. П. Карачина, А. В. Вітюк // Економіка: проблеми теорії та практики. – 2010. – Вип. 260. – Т. VI. – С. 1645–1654.

123. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку та критеріїв оцінки економічної ефективності проектних (інвестиційних) пропозицій та інвестиційних проектів» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/printable_article?art_id=185787.

124. Карачина Н. П. Методичний простір оцінювання економічної ефективності інвестиційних проектів / Н. П. Карачина, А. В. Вітюк // Економічний часопис-XXI. – 2013. – № 5–6. – С. 92–95.

125. Кудояр О. Ю. Розробка механізму внутрішнього інвестування на промисловому виробництві : дис. ... канд. екон. наук : 08.02.02 / Кудояр Олена Юріївна ; Національний технічний ун-т «Харківський політехнічний ін-т». – Х., 2003. – 239 с.

126. Бабак С. В. Організаційний механізм інвестування промислового виробництва в економічних регіонах : дис.... канд. екон. наук : 08.10.01 / Бабак Сергій Віталійович ; Національний авіаційний ун-т. – К., 2004. – 182 с.

127. Шаповалова О. В. Механизм принятия инвестиционных решений на промышленном предприятии [Електронний ресурс] / О. В. Шаповалова // Международная научно-практическая конференция «Инвестиционные приоритеты эпохи глобализации: влияние на национальную экономику и отдельный бизнес» (14–15 февраля 2008 г.). – Режим доступу: http://www.confcontact.com/2008febr/5_sharov.php.

128. Оцінка кредитоспроможності та інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання : монографія / А. О. Єпіфанов, Н. А. Дехтяр, Т. М. Мельник та ін. / за ред. д-ра екон. наук А. О. Єпіфанова. – Суми : УАБС НБУ, 2007. – 286 с.

129. Макуева С. Р. Оценка инвестиционной привлекательности предприятия на основе рейтингового показателя [Електронний ресурс] / С. Р. Макуева, И. А. Михайлова // Современные исследования социальных проблем. – 2013. – № 6 (26). – Режим доступу: <http://journal-s.org/index.php/sisp/article/view/6201336>.

130. Якименко О. А. Оценка инвестиционной привлекательности предприятия / О. А. Якименко // Вестник Алтайского государственного аграрного университета. – 2009. – № 11(61). – С. 117–121.

131. Скриньковський Р. М. Методичні підходи до економічного оцінювання інвестиційної привабливості машинобудівних підпри-

емств для портфельних інвесторів / Р. М. Скриньковський // Актуальні проблеми економіки. – 2011. – № 4 (118). – С. 177–186.

132. Счисляева Е. Оценка инвестиционной привлекательности предприятия металлургической промышленности [Электронный ресурс] / Е. Счисляева, А. Тафеева // Poslovno okruzenje u Srbiji 1 svetska ekonomica kriza, Visoka poslovna skola Strukovnih swtudija, Novi Sad – 2009. – Режим доступу: <http://www.vps.ns.ac.rs/SB/2010/1.10.pdf>.

133. Дубровіна Н. А. Методика розрахунку кількісного показника інвестиційної привабливості об'єктів капіталовкладень / Н. А. Дубровіна, В. Ф. Колесніченко // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. – Серия. «Экономические науки». – К. : Техніка, 2005. – Вип. 65. – С. 78–82.

134. Боярко І. М. Інвестиційний аналіз : навч. посіб. для студ. вузів / І. М. Боярко, Л. Л. Гриценко ; Укр. академія банківської справи НБУ. – К. : ЦУЛ, 2011. – 400 с.

135. Вініченко І. І. Матрична модель оцінки інвестиційної привабливості аграрних підприємства / І. І. Вініченко // Інвестиції: практика та досвід. – 2010. – № 18. – С. 3–6.

136. Коверга С. В. Оцінка інвестиційної привабливості машинобудівних підприємств / С. В. Коверга, О. Г. Курган // Науковий вісник ЧДДЕУ. – 2009. – № 3(4). – С. 74–80.

137. Гуторов О. І. Оцінка інвестиційної привабливості машинобудівних підприємств / О. І. Гуторов, К. М. Крамаренко // Економіка АПК. – 2009. – № 10. – С. 69–73.

138. Бородіна О. Яка модель агросектору необхідна Україні? [Електронний ресурс] / О. Бородіна, І. Прокопа // Дзеркало тижня. Україна. – № 18 – 18 травня 2012 р. – Режим доступу: http://gazeta.dt.ua/ECONOMICS/yaka_model_agrosektoru__neobhidna_u_krayini.html.

139. Голомша Н. Є. Конкурентоспроможність сільського господарства України: можливості та фактори зростання / Н. Є. Голомша // Науково-виробничий журнал: Інноваційна економіка. – 2010. – № 4. – С. 67–71.

140. Сільське господарство України та деяких інших країн [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.csi.org.ua/www/?p=2271>.

141. Малюта Л. Я. Економічний механізм активізації інноваційної діяльності підприємств сільськогосподарського машинобудування : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04 / Малюта Людмила Ярославівна ; Терноп. нац. техн. ун-т ім. І. Пулюя. – Тернопіль, 2011. – 230 с.

142. Селезньова О. В. Конкуентоспроможність підприємств сільськогосподарського машинобудування: дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04 / Селезньова Олена Віталіївна ; Класич. приват. Ун-т. – Запоріжжя, 2009. – 201 с.

143. Гуков Я. Проблеми вітчизняного сільгоспмашинобудування та шляхи їх вирішення – думка науковця / Я. Гуков // Техніка АПК. – 2006. – № 5. – С. 12.

144. Закон України «Про внесення змін до Закону України "Про стимулювання розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу"». – №5478–VI від 06.11.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5478-17>.

145. Ковальчук С. Я. Пріоритети вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу / С. Я. Ковальчук, В. М. Бандура // Агросвіт. – 2011. – № 23. – С. 16–19.

146. Ортіна Г. В. Модернізація реального сектора економіки як стратегічний напрям промислової політики держави / Г. В. Ортіна // Інвестиції: практика та досвід. – 2013. – № 12. – С. 40–43.

147. Петров В. М. Організація сервісного обслуговування сільськогосподарської техніки в Україні [Електронний ресурс] / В. М. Петров. – Режим доступу: http://khntusg.com.ua/files/sbornik/vestnik_127/30.pdf. – Назва з титул. екрана.

148. Рубець А. Кого турбує стан парку тракторів / А. Рубець // Пропозиція. – 2010. – № 9. – С. 108–113.

149. Коренюк П. І. Стратегічне планування розвитку підприємств сільськогосподарського машинобудування на засадах економіко-метематичного інструментарію / П. І. Коренюк, Л. В. Попкова, А. І. Іванова // Агроінком. – 2012. – № 10–12. – С. 24–31.

150. Кравчук В. Окремі аспекти досліджень технічного забезпечення АПК / В. Кравчук // Техніка АПК. – 2008. – № 3–4. – С. 6–7.

151. Скоцик В. Є. Вітчизняне сільськогосподарське машинобудування: сучасний стан та проблеми його відродження [Електронний ресурс] / В. Є. Скоцик. – Режим доступу: <http://pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/6.1/248.pdf>

152. Розвиток аграрного виробництва як передумова забезпечення продовольчої безпеки України: аналіт. доп. / за заг. ред. Я. А. Жаліла. – К. : НІСД, 2011. – 104 с.

153. Кондратюк Д. М. Технічне забезпечення сільськогосподарських підприємств як основа логістичної системи [Електронний ресурс] / Д. М. Кондратюк. – Режим доступу: http://aek.at.ua/stati/tehnichne_zabezpechennja_silskogospodarskikh_pidp.pdf.

154. Білоусько Я. К. Тенденції розвитку вітчизняного сільськогосподарського машинобудування / Я. К. Білоусько // Економіка АПК. – 2010. – № 7. – С. 84–90.

155. Карачина Н. П. Основні детермінанти та стан інвестиційної діяльності в машинобудуванні Вінниччини / Н. П. Карачина, А. В. Вітюк // Вісник національного університету водного господарства та природокористування. – 2011. – № 1. – В. 53. – С. 68–78.

156. Стратегія технічного переоснащення АПК та прогноз розвитку сільськогосподарського машинобудування / В. Кравчук, О. Григорович, В. Погорілий, В. Гусар // Техніко-технологічні аспекти розвитку та випробування нової техніки і технологій для сільського господарства України : збірник наукових праць. – 2012. – Вип. 16 (30). – Книга 1. – С. 3–14.

157. Українські аграрії купують по тисячі імпортних тракторів та комбайнів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.agribusiness.kiev.ua/uk/news/ukraine/14-09-2012/1347613198/>.

158. Стерний О. Теневое машиностроение / О. Стерний // Зерно. – 2013. – № 6. – С. 148–149.

159. Ситник В. П. Реалізація держаної технологічної політики з переоснащення машинно-тракторного парку / В. П. Ситник // Вісник аграрної наук. – 2008. – № 7. – С. 5–11.

160. Витвицька О. Д. Розвиток ринку сільськогосподарської техніки / О. Д. Витвицька, М. С. Даценко, С. М. Даценко // Економіка АПК. – 2010. – №10. – С. 103–108.

161. Карачина Н. П. Основні напрями та проблеми розвитку вітчизняного машинобудування / Н. П. Карачина // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону : науковий збірник. – Івано-Франківськ : ВДВ ЦІТ Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника, 2008. – Вип. IV. – Т. 1. – С. 26–30.

162. Дмитрук Б. П. Спільне підприємництво : навч. посіб. / Б. П. Дмитрук, Н. Я. Пітель, С. М. Подзігун. – К.:ЦУЛ, 2007. – 228 с.

163. Міжнародні виробники сільгосптехніки зацікавлені у спільних підприємствах в Україні [Електронний ресурс] / Жиль Меттеталь. – Режим доступу: <http://btb.tv/uk/news/138-mizhнародni-virobniki-silgosptekhniki-zatsikavleni-u-spilnikh-pidpriyemstvakh-v-ukrayini-zhil-mettetal>.

164. Рижков О. Томас Клаусснітцер «Маємо не абиякий досвід подолання труднощів» / О. Рижков // Пропозиція. – 2012. – № 9. – С. 12–14.

165. Собкевич О. В. Розвиток імпортозамінних виробництв у машинобудівній промисловості України як пріоритет промислової політики України / О. В. Собкевич // Інвестиції: практика та досвід. – 2013. – № 9. – С. 70–76.

166. Херсонський машзавод спільно з CLAAS випустять до 2017 року 8 тисяч комбайнів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rivnenews.com.ua/index.php/економіка.-ділові-новини/hersonskij-mashzavod-spilno-z-claas-vipustjat-do-2017-roku-8-tisjach-kombajniv.html>.

167. Херсонський машинобудівний завод об'єднався з білоруським держпідприємством, щоб збирати комбайни [Електронний ресурс] // Відомості. – 15 квітня 2010. – Режим доступу: <http://vidomosti-ua.com/news/11694/>.

168. «Щодо реалізації потенціалу машинобудівної галузі у стратегії імпортозаміщення»: аналітична записка Національного інституту стратегічних досліджень при президентові України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1110/>.

169. Вітюк А. В. Вибірковий потенціал галузі сільськогосподарського машинобудування в системі міжнародних економічних відносин / А. В. Вітюк // Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми економіки України: тенденції, ризики, стимули». – Дніпропетровськ : Національний гірничий університет, 2013. – С. 19–21.

170. Ринок сільськогосподарської техніки: проблеми становлення / В. П. Яковенко [та ін.] ; ред. Г. М. Підлісецький. – К. : Інститут аграрної економіки, 2005. – 214 с.

171. Іванишин В. В. Техніко-економічні передумови організації розвитку фірмового технічного сервісу [Електронний ресурс] / В. В. Іванишин // Ефективна економіка. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1511>.

172. Хауха Н. М. Етапи розвитку, стан та перспективи техсервісного обслуговування сільськогосподарської техніки в АПК / Н. М. Хауха // Продуктивність агропромислового виробництва : науково-практичний збірник Українського науково-дослідного інституту продуктивності агропромислового комплексу (НДІ «Украгропромпродуктивність») Міністерства аграрної політики України. – 2009. – № 12. – С. 100–106.

173. Мулярчук Л. М. Організація діяльності сервісних підприємств та розвиток ринку сервісних послуг / Л. М. Мулярчук // Інвестиції: практика та досвід. – 2011. – № 21. – С. 75–79.

174. Скоцик В. Є. Організаційно-економічні передумови функціонування вторинного ринку сільськогосподарської техніки / В. Є. Скоцик // Вісник аграрної науки. – 2013. – № 6. – С. 60–62.

175. Калетнік Г. М. Управління інженерною діяльністю виробничих і сервісних підприємств АПК : навч. посіб. / Г. М. Калетнік, В. Д. Войтюк, С. М. Бондар. – К. : Хай-Тек Прес, 2010. – 448 с.

176. Козаченко О. В. Перспективи розвитку технічного обслуговування і ремонту машин / О. В. Козаченко // Вісник ХНТУСГ. Проблеми технічної експлуатації машин. Системотехніка і технології лісового комплексу. – Харків : ХНТУСГ, 2010. – Вип. 94. – С. 3–8.

177. Грановська В. Г. Підвищення ефективності функціонування підприємств аграрного сервісу : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04 / Грановська Вікторія Григорівна. – Миколаїв, 2009. – 20 с.

178. Хауха Н. М. Етапи розвитку, стан та перспективи техсервісного обслуговування сільськогосподарської техніки в АПК / Н. М. Хауха // Продуктивність агропромислового виробництва : науково-практичний збірник Українського науково-дослідного інституту продуктивності агропромислового комплексу (НДІ «Украгпромп-продуктивність») Міністерства аграрної політики України. – 2009. – №12. – С. 100–106.

179. Илашева С. Сельскохозяйственное машиностроение республики Казахстан / С. Илашева, И. Полежаева, С. Хайрулина // Экономист. – 2012. – № 10. – С. 55–65.

180. Іванишин В. В. Техніко-економічні передумови організації розвитку фірмового технічного сервісу [Електронний ресурс] / В. В. Іванишин // Ефективна економіка. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1511>.

181. Біляк Н. І. Оцінка сучасного стану матеріально-технічного забезпечення АПК / Н. І. Біляк // Зб. наук. пр. ЛНАУ / ред. В. Г. Ткаченко. – Луганськ : ЛНАУ, 2004. – № 34/46. – 384 с.

182. Державна цільова програма реалізації технічної політики в агропромисловому комплексі на період до 2015 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1136.808.2&#nbreak=1>.

183. Про Бюро Президії Національної академії аграрних наук України з питання «Економічні проблеми, стан і перспективи формування та відтворення основних засобів у сільському господарстві» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://new.nas.gov.ua/siaz/Ways_of_development_of_Ukrainian_science/article/12051.2.026.pdf.

184. Українським с/г-виробникам необхідно у найближчі 4–5 років закупити техніки на 500 млрд грн [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.agroua.net/news/news_34273.html.

185. Карачина Н. П. Визначальні тенденції попиту на продукцію сільськогосподарського машинобудування / Н. П. Карачина, А. В. Вітюк // Маркетинг та логістика в системі менеджменту : Х Міжнародна науково-практична конференція : тези доповідей. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2014. – С. 152–153.

186. Статистичний щорічник України за 2017 рік / За ред. О. Г. Осауленка. – 2011. – 560 с.

187. Фатенок-Ткачук А. О. Оцінка експортного потенціалу машинобудівних підприємств України / А. О. Фатенок-Ткачук // Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки. – № 7. – 2008. – С. 72–79.

188. Вітюк А. В. Диспропорції та суперечності у перспективах розвитку сільського господарства та сільськогосподарського машинобудування / А. В. Вітюк // Вісник Вінницького політехнічного інституту. – 2015. – № 6. – С. 30–34.

189. Вітюк А. В. Обґрунтування доцільності інвестування сільськогосподарського машинобудування / А. В. Вітюк // Тіньова економіка: генезис, джерела розвитку, перспективи подолання та цивілізованої інтеграції : зб. матеріалів І Міжнародної наук.-практ. конф. / відп. ред. О. В. Мороз, Н. П. Карачина, В. М. Семцов. – Вінниця : Генеза, 2013. – С. 45–47.

190. Карачина Н. П. Функціонування галузі сільськогосподарського машинобудування України та потенціал її розвитку / Н. П. Карачина, А. В. Вітюк, І. В. Гребеньок // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2014. – № 1. – С. 16–19.

191. Вітюк А. В. Актуалізація питання інвестиційного розвитку підприємств сільськогосподарського машинобудування / А. В. Вітюк // Поведінкові засади розвитку підприємств в контексті менеджменту: генезис і перспективи : збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції. – Вінниця : ВНТУ, 2014. – С. 32–34.

192. Собкевич О. В. Розвиток імпортозамінних виробництв у машинобудівній промисловості України як пріоритет промислової політики України / О. В. Собкевич // Інвестиції: практика та досвід. – 2013. – № 9. – С. 70–76.

193. Ключеву не догодили імпортні комбайни. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.epravda.com.ua/news/2011/09/2/296886/>.

194. Карачина Н. П. Розвиток інвестиційних процесів як фактор зростання машинобудівної галузі [Електронний ресурс] / Н. П. Карачина, А. В. Вітюк // Ефективна економіка. – 2011. – № 7. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/index.php>.

195. Карачина Н. П. Тенденції інвестування машинобудівних підприємств Вінниччини / Н. П. Карачина, А. В. Вітюк // Теорія та практика трансформаційних перетворень в економіці, політиці та культурі : збірник матеріалів всеукраїнської науково-практичної конференції. – Вінниця : ВІЕ ТНЕУ, 2011. – С. 71–74.

196. Артеменко Л. П. Сучасні тенденції розвитку вітчизняного машинобудування / Л. П. Артеменко, М. С. Клюквіна // Інвестиції: практика та досвід. – 2013. – № 1. – С. 55–60.

197. Карачина Н. П. Концепція розвитку вітчизняних машинобудівних підприємств в контексті безпеки їхньої економічної поведінки / Н. П. Карачина // Актуальні проблеми економіки. – 2011. – № 3 (117). – С. 115–130.

198. Ховрах І. В. Тенденції розвитку машинобудівного комплексу України / І. В. Ховрах, К. П. Слободяник // Економічний простір. – 2012. – № 61. – С. 164–171.

199. Мних Є. В. Економічний аналіз : підручник / Є. В. Мних. – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 412 с.

200. Гривківська О. В. Особливості управління фінансовою діяльністю підприємств машинобудування / О. В. Гривківська, О. В. Прокопець // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 8 (68). – С. 91–96.

201. Закон України «Про стимулювання розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3023-14>.

202. Ромашкіна О. С. Проблеми сталого розвитку машинобудівної галузі України в умовах вступу України до СОТ [Електронний ресурс] / О. С. Ромашкіна. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Траєів/2008/80.pdf.

203. Попко О. В. Оцінка стану та перспектив розвитку ринку сільськогосподарської техніки України / О. В. Попко, А. О. Ковшун // Проблеми і механізми використання ресурсного потенціалу суб'єктами господарювання : збірник наукових праць Міжнародної науково-практичної конференції. – Рівне, 2011 – № 4 (56). – С. 205–212.

204. Кравчук В. Реформованому АПК – новий ринок вітчизняної сільськогосподарської техніки та послуг / В. Кравчук // Техніка АПК. – 2005. – № 5. – С. 4–5.

205. Державна підтримка сільськогосподарського машинобудування – міф [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/publish/article/16733684>.

206. Подольчак Н. І. Маркетингове дослідження попиту машинобудівних підприємств на лізингові послуги / Н. І. Подольчак // Вісник Національного університету «Львівська політехніка» «Логістика». – 2008. – № 623. – С. 206–213.

207. Наказ міністерства фінансів України № 87 від 31.03.99 р. «Про затвердження Положень (стандартів) бухгалтерського обліку» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0391-99>.

208. Лист голові Вінницької обласної державної адміністрації Джизі М. В. Начальника головного управління агропромислового розвитку Вінницької обласної державної адміністрації А. О. Павліченка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.vin.gov.ua/web/upravlinnya/web_upr_apk.nsf/8bdf42e871eff545c2256fc7003eb150/23f0219ef3ca1829c225796500303661/\\$FILE/Лист Ода Програма оновлений.doc](http://www.vin.gov.ua/web/upravlinnya/web_upr_apk.nsf/8bdf42e871eff545c2256fc7003eb150/23f0219ef3ca1829c225796500303661/$FILE/Лист%20Ода%20Програма%20оновлений.doc).

209. Тютюнник В. Аналіз інвестиційної привабливості підприємства [Електронний ресурс] / В. Тютюнник. – Режим доступу: http://nauditor.com.ua/uk/component/na_archive/656?view=material. – Назва з титул. екрана.

210. Шебанів В. С. Перспективи розвитку сільськогосподарського машинобудування в Україні / В. С. Шебанів // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2007. – № 2. – С. 4–10.

211. Удовиченко Г. А. Випробування зернозбиральних комбайнів / Г. А. Удовиченко // Вісник Полтавської державної аграрної академії. – 2007. – № 3. – С. 133–137.

212. Національний банк України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bank.gov.ua/control/uk/index>.

Наукове видання

Карачина Наталія Петрівна

Мороз Олег Васильович

Вітюк Анна Валеріївна

**РОЗВИТОК ПРОЦЕСІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ІНВЕСТУВАННЯ
ПІДПРИЄМСТВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО
МАШИНОБУДУВАННЯ**

Монографія

Редактор С. Малішевська

Оригінал-макет підготовлено А. Вітюк

Підписано до друку 5.02.2019 р.

Формат 29,7×42¼. Папір офсетний.

Гарнітура Times New Roman.

Друк різнографічний. Ум. др. арк. 10,63.

Наклад 300 (1-й запуск 1–75) пр. Зам № В2019-04

Вінницький національний технічний університет,

ІРВЦ ВНТУ,

21021, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 95,

ВНТУ, ГНК, к. 114.

Тел. (0432) 65-18-06.

press.vntu.edu.ua; *email*: kivc.vntu@gmail.com.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

серія ДК № 3516 від 01.07.2009 р.

Віддруковано ФОП Барановська Т. П.

21021, м. Вінниця, вул. Порики, 7.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

серія ДК № 4377 від 31.07.2012 р.